

RÖDSKOGS SKOLA 16.12.2020

Tilapalvelut-liikelaitos
Kiinteistöisännöitsijä
Sara Welling
Tekniikantie 15
PL 6200, 02070 ESPOON KAUPUNKI

Lausuntopyyntö 19.11.2020

Espoon kaupunginmuseon lausunto Rödskogs skolanin arvoista

Espoon tilapalvelut-liikelaitos käy yhdessä tonttiyksikön kanssa myyntineuvotteluja Rödskogin vanhasta koulusta. Alueella ei ole asemakaavaa, jolla rakennus olisi suojeltu ja josta kävisi ilmi rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot. Tilapalvelut-liikelaitos pyytää Espoon kaupunginmuseon lausuntoa rakennuksen arvoista sekä säilytettävistä osista liitettäväksi kauppa-asiakirjoihin. Espoon kaupunginmuseo lausuu perustehtävänsä mukaisesti hankkeesta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta seuraavan.

Espoon kaupunginmuseo on lausunut koulun arvoista aiemmin Tilapalveluille 16.11.2018, ja aiemmin SVEBI:lle 24.1.2017. Koulu kuuluu myös niihin, joita on arvotettu Tilapalveluiden tilaamassa Espoon koulujen sektori-inventoinnissa 2017.

Rödskogs skola sijaitsee Röylän kylässä valtakunnallisesti arvokkaan Snettans-Rödskogin kylä- ja viljelymaiseman reunalla (RKY 2009, kohde 4818) tontilla nimeltään Rödskog folkskole tomt. Yleiskaavassa alue on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman aluemerkinällä, määräyksellä ”Suojeluarvoltaan merkittävät rakennukset, rakenteet ja vanha tiestö tulisi säilyttää. Rakentamisen on rakennustavaltaan ja sijainniltaan sopeuduttava ympäristöön. Alueella on kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyö, puiden kaato tai muu näihin verrattava toimenpide luvanvaraista siten kuin RakL 124 a §:ssä on säädetty.” Kaukon aluekohteen arvotuslauseen mukaan kyseessä on merkittävä rakennusryhmä avoimen viljelymaiseman reunassa. Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemallisesti arvokas.

Sektori-inventoinnin mukaan koulurakennus ja opettaja-asuntola muodostavat merkittävän rakennusryhmän, joka sijaitsee näkyvällä paikalla kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti erittäin arvokkaassa Snettans-Rödskogin kylä- ja viljelymaisemassa. Pihapiiriä reunustaa vanha puusto, jonka kautta avautuu näkymiä ympäröivään maisemaan. Kyläkoulu on osa laajempaa kokonaisuutta, johon kuuluvat Snettansintien varrella sijaitseva Pakankylän koulu ja Vanhan Lahnuksentien varrella sijaitseva Lahnuksen koulu.

Alueen säilytettäviä piirteitä ovat pihapiirin yhteys ja näkymät ympäröivään kulttuurimaisemaan, kylämaisemaan sovitettut rakennukset ja pihapiirin vanhat puut.

Koulurakennus on sektori-inventoinnissa arvioitu korkeimpaan luokkaan 1. Vuonna 1892 valmistunut Rödskogin vanha koulu rakennettiin Hovgårdin kartanon omistajien Oscar ja Sigrid Widerholmin lahjoittamalle tontille. Rakennus oli järjestyksessään toinen Espoon maalaiskunnan kunnallinen kansakoulu. Se paloi 1915, ja nykyinen rakennus valmistui samalle paikalle vuotta myöhemmin.

Tämä yhden luokan maalaiskansakoulun ratkaisu perustuu sisä- ja ulkotiloiltaan arkkitehti Yrjö Sadeniemen mallipiirustuksiin, joita rakennusmestari Emil Nordqvist on soveltanut. Yksikerroksinen rakennus on osin auma- ja osin harjakattoinen.

Rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri on pelkistettyä. L-kirjaimen muotoisen rakennuksen opetushuonesiipi sijaitsee etelä-pohjoissuunnassa ja alkuperäinen asuntosiipi sen länsipuolella.

Taitekohdassa on koulueteinen. Itään ja etelään antava iso luokkahuone on yhdistetty oven välityksellä voimistelu- ja veistosaliin. Veistosalin kautta saatiin luokkaan suurempi määrä raitista, esilämmitettyä ilmaa. Monikäyttöisen veistosalin seinustoilla ovat säilyneet vanhat, kokoon taitettavat höyläpenkit. Koulun nykyinen ulkoasu on 1950-luvulta. Tuolloin toteutettu laajennus on luonteva osa kokonaisuutta.

Kaupunginmuseon kanta

Espoon kaupunginmuseo pitää tärkeänä rakennuksen säilyminen kokonaisuutena, sekä Sadeniemen/Nordqvistin hirsirakenteinen osa vuodelta 1916, että Hans Palmin lautarakenteinen laajennus vuodelta 1958. Alkuperäisiä rakennusosia, kuten ikkunoita ja ovia, on säilytettävä. Pientä ilmapuotoa ikkunoista parantaa ilman vaihtuvuutta puurakennuksessa, ja pitää sitä terveempänä.

Koska rakennuksessa on huomattavia säilyneisyysarvoja, on kunnostussuunnitelmia laatiessa ja toteutettaessa harjoitettava erityistä huolellisuutta. Mikäli talon runkoon joudutaan tekemään korjauksia, on syytä noudattaa pidättyväisyysperiaatetta, eikä korjata enempää kuin on tarpeen. Korjaustöihin on palkattava puurakennusten korjaustöihin hyvin perehtynyt tekijä. Korjaustöissä on noudatettava kaupunginmuseon ohjeita.

Säilyneen alkuperäisen sisustuksen ja pintojen säilyttäminen nostaa rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa edelleen.

Rödskogs skola on kokonaisuutena arvioiden arvokas historiallinen rakennus, jonka säilyminen on tärkeä Pohjois-Espoon maisemassa. Koulu on edelleen kylän tärkein julkinen rakennus. Koulu ja opettaja-asuntola muodostavat harmonisen rakennusryhmän, joka täydentää Snettans-Rödskogin nauhamaista kylä- ja viljelysmaisemaa.

Tryggve Gestrin
intendentti
Espoon kaupunginmuseo
PL 3250
02070 Espoon kaupunki
050-5666105